

**Odpowiedzi do zadań zamieszczonych w arkuszu
egzaminu ósmoklasisty z języka polskiego CKE
13 MAJA 2025
opracowane przez ekspertów Nowej Ery**

UWAGA: W zadaniach otwartych eksperci przygotowali odpowiedzi przykładowe. Mogą one różnić się od Twoich, ale pamiętaj, że każde poprawne i pełne rozwiązanie zostanie ocenione przez egzaminatorów zewnętrznych na najwyższą liczbę punktów.

Zadanie 1. (0–1)

Na podstawie przytoczonego fragmentu utworu *Chłopcy z Placu Broni* oceń prawdziwość poniższych stwierdzeń. Wybierz P, jeśli stwierdzenie jest prawdziwe, albo F – jeśli jest fałszywe.

Postawa Nemezcza świadczy o tym, że dochowanie wierności przyjaciołom wymaga odwagi.	P	F
Zachowanie Acza wobec Nemezcza jest wyrazem lekceważenia przeciwnika.	P	F

ODPOWIEDŹ: P, F

Zadanie 2. (0–1)

Na podstawie przytoczonego fragmentu utworu *Chłopcy z Placu Broni* oceń prawdziwość poniższych stwierdzeń. Wybierz P, jeśli stwierdzenie jest prawdziwe, albo F – jeśli jest fałszywe.

Postawa Nemezcza wpłynęła na zmianę zachowania jego przeciwników.	P	F
Nemezeczek nie był pewny reakcji swoich przeciwników na wypowiedziane przez siebie słowa.	P	F

ODPOWIEDŹ: P, P

Zadanie 3. (0–1)

Na podstawie przytoczonego fragmentu utworu *Chłopcy z Placu Broni* dokończ zdanie. Wybierz właściwą odpowiedź spośród podanych.

W przytoczonym fragmencie utworu postawę Nemezcza charakteryzuje

- A. zawiść.
- B. ciekawość.
- C. nieugiętość.
- D. nieodpowiedzialność.

ODPOWIEDŹ: C

Zadanie 4. (0–1)

Spośród podanych pytań wskaż to, na które nie można znaleźć odpowiedzi w przytoczonym fragmencie utworu *Chłopcy z Placu Broni*. Wybierz właściwą odpowiedź spośród podanych.

- A. Kto siłą przytrzymał Nemezcza w wodzie?
- B. W jakim celu Nemezeczek pojawił się na wyspie?
- C. W jaki sposób Feri Acz zareagował na słowa Nemezcza?
- D. Kogo Nemezeczek oskarżył o nielojalność wobec chłopców z Placu Broni?

ODPOWIEDŹ: B

Zadanie 5. (0–1)

W przytoczonym fragmencie utworu *Chłopcy z Placu Broni* Nemezeczek stwierdza, że *silniejszy zawsze wygrywa*.

Uzasadnij, że w sytuacji opisanej w przytoczonym fragmencie utworu to Nemezeczek okazał się silniejszy.

.....

.....

.....

.....

.....

UWAGA! PRZYKŁADOWA ODPOWIEDŹ:

W sytuacji opisanej w przytoczonym fragmencie to Nemezeczek okazał się silniejszy, ponieważ potrafił odważnie stawić czoła swoim przeciwnikom. On sam przeciwko całej drużynie czerwonych koszul. Nie bał się powiedzieć czerwonym wprost, co myśli o ich postępowaniu. Dzięki swojej postawie zyskał szacunek Acza i kiedy opuszczał wyspę, wartownicy na znak podziwu zaprezentowali broń na jego cześć.

Zadanie 6. (0–1)

Na podstawie przytoczonego fragmentu utworu *Chłopcy z Placu Broni* wyjaśnij, dlaczego podczas spotkania z Nemeckiem Gereb najpierw *szczyrzył zęby w uśmiechu*, a potem *śmiech uwiązał mu w gardle*.

.....

.....

.....

.....

.....

UWAGA! PRZYKŁADOWA ODPOWIEDŹ:

Podczas spotkania z Nemeckiem Gereb najpierw „szczyrzył zęby w uśmiechu”, a potem „śmiech uwiązał mu w gardle”, ponieważ dowiedział się, że Nemecek, wie, iż jest on donosicielem i zdrajcą – przeszedł na stronę czerwonych koszul i przekazuje im informacje.

Zadanie 7. (0–2)

Spośród lektur obowiązkowych – innych niż *Chłopcy z Placu Broni* – wybierz tę, której bohater w sytuacji zagrożenia zachował godną postawę. Podaj tytuł tej lektury oraz jej bohatera.

Uzasadnij swój wybór. W uzasadnieniu przywołaj sytuację z tej lektury, ilustrującą Twoją argumentację.

Uwaga! Lista lektur obowiązkowych znajduje się na stronach 3 i 4 tego arkusza egzaminacyjnego.

Tytuł lektury:

Bohater lektury:

Uzasadnienie wyboru:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

UWAGA! PRZYKŁADOWA ODPOWIEDŹ:

Tytuł lektury: „Reduta Ordona”

Bohater: Ordon

Uzasadnienie wyboru: W sytuacji nieuchronnej klęski dowódca zdecydował o wysadzeniu reduty (stanowiska obronnego), aby nie dostała się ona w ręce wroga. Decyzja ta wiązała się z poświęceniem życia w obronie ojczyzny.

Zadanie 8. (0–1)

Uzupełnij poniższe zdania. Wybierz odpowiedź spośród oznaczonych literami A i B oraz odpowiedź spośród oznaczonych literami C i D.

Znaczenia wyrazu podkreślonego w zdaniu *Prześcigano się w szyderstwach* należy szukać w słowniku

A	B
---	---

. Aby zachować sens tego zdania, podkreślony wyraz można zastąpić wyrazem

C	D
---	---

.

- A. frazeologicznym
- B. języka polskiego

- C. *drwinach*
- D. *napominaniach*

ODPOWIEDŹ: B, C

Zadanie 9. (0–1)

Uzupełnij poniższe zdania. Wybierz odpowiedź spośród oznaczonych literami A i B oraz odpowiedź spośród oznaczonych literami C i D.

W zdaniu *Wystarczyłoby przystać do was* podkreślony czasownik wystąpił w formie

A	B
---	---

. W trzeciej osobie liczby pojedynczej czasu przeszłego ten czasownik ma postać

C	D
---	---

.

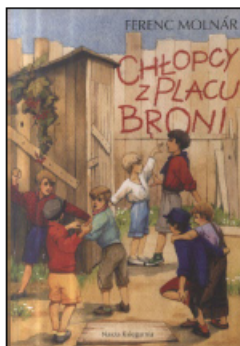
- A. osobowej
- B. nieosobowej

- C. *przystał*
- D. *przystanął*

ODPOWIEDŹ: B, C

Zadanie 10. (0–1)

Uczniowie w ramach projektu przygotowali krótkie notatki na temat okoliczności powstania wybranych lektur szkolnych. W jednej z notatek zabrakło trzech przecinków. Uzupełnij poniższy zapis tak, aby był zgodny z zasadami interpunkcji.

W 1906 r. profesor Kornel Rupp poprosił Ferenc Molnára, który był już wtedy znanym dziennikarzem o pomoc. Chodziło o wsparcie szkolnego tygodnika, którego Rupp był redaktorem. Wspólnie wpadli na pomysł aby w czasopiśmie publikować w odcinkach powieść dla młodzieży. Rok później ukazało się pierwsze wydanie „Chłopców z Placu Broni”, książki, która przyniosła autorowi sławę. Utwór został przetłumaczony na ponad 40 języków co przyczyniło się do jego popularności na świecie.

ODPOWIEDŹ:

W 1906 r. profesor Kornel Rupp poprosił Ferenc Molnára, który był już wtedy znanym dziennikarzem, o pomoc. Chodziło o wsparcie szkolnego tygodnika, którego Rupp był redaktorem. Wspólnie wpadli na pomysł, aby w czasopiśmie publikować w odcinkach powieść dla młodzieży. Rok później ukazało się pierwsze wydanie „Chłopców z Placu Broni”, książki, która przyniosła autorowi sławę. Utwór został przetłumaczony na ponad 40 języków, co przyczyniło się do jego popularności na świecie.

Zadanie 11. (0–3)

Na lekcji języka polskiego uczniowie jednej z klas otrzymali karty do gry przygotowanej na podstawie utworów literackich. Poniżej znajdują się wybrane karty do tej gry.

A.

B.

C.

D.

E.

F.

Spośród zaprezentowanych kart do gry wyberz dwie, na których umieszczono elementy graficzne nawiązujące tematycznie do jednej lektury obowiązkowej. Podaj tytuł tej lektury i wyjaśnij związek wybranych przez Ciebie kart z treścią utworu.

Uwaga! Lista lektur obowiązkowych znajduje się na stronach 3 i 4 tego arkusza egzaminacyjnego.

Wybieram karty oznaczone literami oraz

Tytuł lektury obowiązkowej:

Wyjaśnienie:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

UWAGA! PRZYKŁADOWA ODPOWIEDŹ:

Wybieram karty oznaczone literami D i E

Tytuł lektury: „Opowieść wigilijna”

Wyjaśnienie: Na karcie D przedstawiona ducha Jakuba Marleya, skrępowanego łańcuchami, który przyszedł do Scrooge’a, aby swoim przykładem skłonić go do zmiany postawy życiowej. Na karcie E ukazano opustoszały cmentarz, który Ebenezer zobaczył podczas wędrowki z Duchem Przyszłych Wigilii jako zapowiedź swojego losu, jeśli się nie zmieni.

Zadanie 12. (0–2)

Uzupełnij poniższe zdania tak, aby powstało streszczenie tekstu *Czym jesteś przyjacielem?*.

Tematem tekstu Anny Vivarelli jest

Na początku autorka zastanawia się

.....

W kolejnych akapitach

.....

.....

W zakończeniu

.....

UWAGA! PRZYKŁADOWA ODPOWIEDŹ:

Tematem tekstu Anny Vivarelli jest znaczenie przyjaźni w życiu człowieka.

Na początku autorka zastanawia się, dłaczego filozofowie tak wiele uwagi poświęcili zagadnieniu przyjaźni, skoro współcześni ludzie z łatwością nawiązują relacje przyjacielskie za pomocą mediów społecznościowych.

W kolejnych akapitach przybliżyła poglądy starożytnych filozofów i je ocenia.

W zakończeniu stwierdza, że prawdziwa przyjaźń sprawdza się w różnych okolicznościach życiowych, jest wolna od negatywnych uczuć, cechuje się troską o przyjaciela.

Zadanie 13. (0–1)

Na podstawie przytoczonego tekstu *Czym jesteś przyjacielem?* oceń prawdziwość poniższych stwierdzeń. Wybierz P, jeśli stwierdzenie jest prawdziwe, albo F – jeśli jest fałszywe.

Według Empedoklesa przyjaźń pozwala na harmonijne współistnienie przeciwieństw.	P	F
Według Arystotelesa przyjaźń zobowiązuje do przemilczenia błędów popełnionych przez przyjaciela.	P	F

ODPOWIEDŹ: P, F

Zadanie 14. (0–1)

Które z podanych niżej zdań jest niezgodne z treścią tekstu *Czyim jesteś przyjacielem?* Wybierz właściwą odpowiedź spośród podanych.

- A. Różnica charakterów nie przeszkadza w zawarciu trwałej przyjaźni.
- B. Prawdziwie bezinteresowna przyjaźń nie jest powszechnym zjawiskiem.
- C. Radość z przebywania z przyjacielem wystarczy, aby taka relacja nie wygasła.
- D. O wartości przyjaźni przekonuje fakt, że dla wielu filozofów było to ważne zagadnienie.

ODPOWIEDŹ: C

Zadanie 15. (0–2)

Przeczytaj poniższy fragment utworu.

– Proszę, oswój mnie – powiedział. [...] – Ludzie nie mają czasu na poznawanie czegokolwiek. Kupują gotowe rzeczy w sklepach. Ponieważ jednak nie istnieją sklepy z przyjaciółmi, ludzie nie mają przyjaciół. Jeśli chcesz mieć przyjaciela, oswój mnie!

15.1. Podaj tytuł lektury obowiązkowej, z której pochodzi powyższy fragment utworu.

Tytuł lektury:

ODPOWIEDŹ:

Tytuł lektury: „Mały Książę”

15.2. Na podstawie znajomości całego utworu, z którego pochodzi powyższy fragment, napisz, co jest niezbędne, aby zyskać przyjaciela. Swoją odpowiedź zilustruj odpowiednim przykładem z tego utworu.

.....

.....

.....

.....

.....

UWAGA! PRZYKŁADOWA ODPOWIEDŹ:

Aby zyskać przyjaciela, trzeba stworzyć z kimś więź, oswoić go. Wymaga to czasu, niekiedy trudu, zaangażowania i odpowiedzialności. Mały Książę i róża byli przyjaciółmi, choć zniechęcony kapryśnym zachowaniem kwiatu chłopiec wyruszył w podróż. Dzięki rozmowom z lisem zrozumiał jednak, że jego róża jest tą jedyną, ponieważ oswoił ją, troszczył się o nią i cierpliwie ją pielęgnował. Te wszystkie czyny świadczą o więzi mieszkańców asteroidy B-612.

Zadanie 16. (0–1)

Dokończ zdanie. Wybierz właściwą odpowiedź spośród podanych.

Wypowiedzenie *Kiedy dwóch idzie razem, każdy z nich lepiej działa i myśli* jest zdaniem

- A. pojedynczym.
- B. złożonym podrzędnie.
- C. wielokrotnie złożonym.
- D. złożonym współrzędnie.

ODPOWIEDŹ: C

Zadanie 17. (0–1)

Które z podanych niżej powiedzeń wyraża podobną myśl, co słowa Arystotelesa *Kiedy dwóch idzie razem, każdy z nich lepiej działa i myśli*? Wybierz właściwą odpowiedź spośród podanych.

- A. *Działać na dwa fronty.*
- B. *Co dwie głowy, to nie jedna.*
- C. *Trzymać dwie sroki za ogon.*
- D. *Upiec dwie pieczenie na jednym ogniu.*

ODPOWIEDŹ: B

Zadanie 18. (0–3)

Zredaguj ogłoszenie informujące o spotkaniu uczniów chętnych do udziału w szkolnym przedstawieniu pt. *Przyjaciel na zawsze*. Zachęć do przyścia na spotkanie, używając dwóch argumentów, z których co najmniej jeden będzie nawiązywał do tematyki spotkania.

Uwaga: w ocenie wypowiedzi będzie brana pod uwagę poprawność językowa, ortograficzna i interpunkcyjna.

UWAGA! PRZYKŁADOWA ODPOWIEDŹ:

Koleżanki i Koledzy!

Informujemy, że dnia 20 maja 2025 r. o godzinie 14.00 w sali gimnastycznej naszej szkoły odbędzie się zebranie dla uczniów, którzy chcieliby wziąć udział w przedstawieniu pt. „Przyjaciel na zawsze”. Uczestnicy spektaklu będą mogli wziąć udział w próbach i rozwijać swoje talenty pod opieką aktorów Teatru Miejskiego. Wspólne przygotowania będą okazją do rozmów o prawdziwej przyjaźni oraz poznania nowych osób.

Samorząd Szkolny

Zadanie 19. (0–20)

Wybierz **jeden** z podanych tematów i napisz wypracowanie.

- Pamiętaj o zachowaniu formy wypowiedzi wskazanej w temacie: napisz **przemówienie** albo **opowiadanie**.
- W wypracowaniu odwołaj się do **wybranej lektury obowiązkowej**. Lista lektur obowiązkowych znajduje się na stronach 3 i 4 tego arkusza egzaminacyjnego.
- Innym utworem literackim w przemówieniu może być także lektura obowiązkowa.
- Twoja praca powinna liczyć co najmniej **200 wyrazów**.
- Zapisz wypracowanie w wyznaczonym miejscu. Nie pisz na marginesie.
- Pisz czytelnie.
- Pamiętaj, że zabronione jest pisanie wypowiedzi obraźliwych, wulgarnych lub propagujących postępowanie niezgodne z prawem albo wypowiedzi aprobujących nieetyczne postępowanie bohatera.

Temat 1.

Napisz przemówienie, w którym przekonasz rówieśników, że przyjaźń między dwiema osobami to rodzaj harmonii, która potrafi połączyć zupełnie różne charaktery. W argumentacji odwołaj się do wybranej lektury obowiązkowej oraz do innego utworu literackiego.

KOMENTARZ DO TEMATU 1.

W temacie pierwszy należało napisać przemówienie, w którym przekonasz rówieśników, że *przyjaźń między dwiema osobami to rodzaj harmonii, która potrafi połączyć zupełnie różne charaktery*.

Aby praca spełniała wymogi co do formy, musiała zawierać:

- bezpośredni zwrot do adresata,
- retoryczne środki językowe, np.: pytanie retoryczne, powtórzenie, porównanie, słownictwo wartościujące,
- czasowniki w trybie rozkazującym,
- czasowniki w 1. i 2. osobie l. mn. służące podtrzymaniu kontaktu z odbiorcami lub pełniące funkcję perswazyjną,
- zaimki odnoszące się do 1. i 2. osoby l. mn. służące podtrzymaniu kontaktu z odbiorcami lub pełniące funkcję perswazyjną,
- zjednywanie przychylności odbiorców, np. podkreślenie ich znaczenia, kompetencji.

W rozwinięciu przemówienia należało przedstawić argumentację i poprzeć ją odpowiednimi przykładami z lektury obowiązkowej oraz innego utworu literackiego (wymaga to wykazania się dobrą znajomością przywołanych utworów). Ważne jest to, aby argumenty i przykłady z utworów literackich przekonywały rówieśników do przedstawionego w temacie stanowiska.

W zakończeniu należało sformułować wnioski wynikające z zebranych argumentów i podsumować zajęte stanowisko.

Spośród lektur, które trafnie ilustrowałyby argumentację (lista lektur zamieszczona w arkuszu), można było wybrać, np.:

- *Kamienie na szaniec Aleksandra Kamińskiego*
- *Hobbita, czyli tam i z powrotem Johna Ronalda Reuela Tolkiena*
- *Małego Księcia Antoine’a de Saint-Exupéry’ego*
- *Szyfrowe prace S. Żeromskiego.*

W kompozycji należało uwzględniać środki retoryczne typowe dla przemówienia, np. zwroty do adresata, słownictwo wartościujące i emocjonalne, wpływające na przekonanie odbiorców.

Temat 2.

Wyobraź sobie, że spotkałeś bohatera jednej z lektur obowiązkowych. Podczas Waszej wspólnej przygody dokonał on czynu godnego podziwu. Napisz o tym opowiadanie. Wypracowanie powinno dowodzić, że dobrze znasz wybranego bohatera.

Elementem fabuły opowiadania uczyni sytuację przedstawioną na jednej z poniższych ilustracji.

KOMENTARZ DO TEMATU 2.

Drugi temat wymagał napisania opowiadania o spotkaniu z bohaterem lektur obowiązkowych, który podczas wspólnej przygody dokonał czynu godnego podziwu. W realizacji tematu należało uwzględnić lekturę obowiązkową, lecz także wybrać jedną z załączonych do zadania ilustracji i uczynić ukazaną na niej scenę elementem fabuły.

Ponadto należało pamiętać o wykorzystaniu co najmniej 6 spośród podanych elementów urozmaicających fabułę: wskazaniu miejsca i czasu akcji, wykorzystaniu elementów opisu (np. postaci, krajobrazu, przeżyć wewnętrznych), elementów charakterystyki, dialogu, monologu, punktu kulminacyjnego, zwrotu akcji, retrospekcji, puenty.